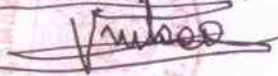

Aprob,
Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizita desfășurată la Spitalul de Psihiatrie „Eftimie Diamandescu” Bălăceanca

Sumar:

Prezentul raport întocmit ca urmare a vizitei la Spitalul de Psihiatrie „Eftimie Diamandescu” Bălăceanca este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Potrivit art. 14 și art. 29⁷ din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului desfășoară vizite inopinat în locurile de detenție.

În acest context, în data de 23 iulie 2015, a fost efectuată vizita la Spitalul de Psihiatrie „Eftimie Diamandescu” Bălăceanca, la care au participat reprezentanți ai Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție (

), (medic primar, specializare psihiatrie infantilă și pentru adulți), Organizației Neguvernamentale „GRADO-Grupul Român pentru Apărarea Drepturilor Omului”.

Vizita a vizat condițiile de cazare și tratamentul aplicat persoanelor internate în spitalul de psihiatrie menționat.

Menționăm că Spitalul de Psihiatrie „Eftimie Diamandescu” Bălăceanca este o unitate sanitară de monospecialitate, de utilitate publică, care furnizează servicii medicale spitalicești, în specialitatea psihiatrie, aflat în subordinea Consiliului Județean Ilfov, cu sediul în comuna Cernica-Bălăceanca. Unitatea deservește Sectoarele 1-3 București, iar pentru internarea nonvoluntară deservește exclusiv județul Ilfov.

Potrivit art. 5 lit. o) și p) din Legea nr. 487/2002 a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice, republicată: prin **internare voluntară** se înțelege internarea la cererea sau cu consimțământul pacientului; prin **internare nevoluntară** se înțelege internarea împotriva voinței sau fără consimțământul pacientului.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Cu ocazia vizitei au fost purtate discuții cu reprezentanți ai Spitalului de Psihiatrie „Eftimie Diamandescu” Bălăceanca: doamna Cristina Mandache-medic primar și doamna Georgeta Zamfir-medic, director medical, domnul Sandu Eugen, jurist, care ne-au furnizat informații referitoare la organizarea și funcționarea unității sanitare. În acest sens:

Potrivit Regulamentului privind organizarea și funcționarea spitalului, unitatea acordă asistență medicală spitalicească pentru cazurile acute și cronice, criteriile care stau la baza internării fiind: **pentru cazurile acute:** urgențe medicale sau alte situații în care este pusă viața în pericol a sa sau a altora sau există acest potențial, care poate periclita viața sau integritatea corporală a altor persoane, diagnosticul nu poate fi stabilit în ambulatoriu, deoarece cazul necesită investigații ce nu pot fi efectuate în ambulatoriu, tratamentul nu poate fi făcut în condițiile de asistență medicală ambulatorie, necesitând supraveghere medicală continuă; **pentru cazurile cronice:** cazurile care necesită tratament medical sub supraveghere medicală continuă și de specialitate.

Cât privește tipurile de internare, Regulamentul stabilește:

- **Internare voluntară:** cu respectarea normelor de îngrijire și a drepturilor pacienților-acces, opțiuni, informare, confidențialitate, confort, intimitate, demnitate, siguranță, opinie.

- **Internare nevoluntară:** după ce toate încercările de internare voluntară au fost epuizate. Se face la solicitarea medicului de familie sau a medicului specialist psihiatru, familia persoanei, reprezentanții administrației publice locale, reprezentanții poliției, jandarmeriei, parchetului, pompierilor. Motivele solicitării internării nevoluntare se certifică sub semnătura persoanelor mai sus menționate. Medicul informează bolnavul, reprezentantul legal, sau personal al pacientului de măsura luată în termen de 72 de ore, iar în lipsa acestora autoritatea tutelară.

Spitalul de Psihiatrie „Eftimie Diamandescu” Bălăceanca avea o capacitate de cazare de aproximativ 295 paturi, 20 de paturi se aflau în conservare, iar unitatea cuprinde 4 Secții (o Secție pentru pacienți dependenți de alcool și trei Secții de psihiatrie generală, incluzând și 10 paturi de psihogeriatric). Exista linie de gardă, iar ambulatoriul de specialitate și staționarul de zi erau în curs de acreditare, fapt ce ar eficientiza activitatea spitalului și ar reduce costurile considerabil/pat/zi de spitalizare.

În anul 2015, până la momentul vizitei fuseseră înregistrate **1977 internări** și **1962 externări**. La data vizitei se aflau internate **175 persoane**. Au fost înregistrate 3 decese, 5 internări nonvoluntare, 38 de cazuri de contenționare. Conțințile erau efectuate la recomandarea medicului, sub supravegherea asistentului medical, măsurile aplicate fiind consemnate și în Fișa de consultație și în Registrul de contenționare.

În cazul internărilor nevoluntare, o Comisie alcătuită din 2 medici psihiatri și un medic de altă specialitate decid în 24 de ore asupra măsurii. Hotărârea comisiei se înaintează în 24 de ore conducerii, iar ulterior instanței de judecată.

Cât privește personalul medical, în anul 2014 erau **4 medici**, deși conform schemei de personal ar fi trebuit să fie încadrați **19 medici**. În anul 2015 sunt 7 medici, 1 psiholog. **Exista un număr insuficient de personal angajat, atât cel calificat (medici, asistenți medicali), cât și cel de îngrijire și supraveghere (infirmiere, îngrijitoare).**

Ponderea cea mai mare a diagnosticelor: psihozele și schizofreniile, tulburări de personalitate asociate cu consum de alcool, tulburări delirante, episoade psihotice, deficiențe psihice etc. Cu titlu de exemplu, reprezentanții unității au făcut referire la cazul internării unui pacient, în baza unei hotărâri judecătorești în care a fost aplicată dispoziția art. 110 Cpen (internarea medicală). Pacientul a fost spitalizat la solicitarea organelor judiciare, până la efectuarea expertizei medico-legale, urmând a fi efectuat transferul într-un spital de psihiatrie cu grad de siguranță.

Reprezentanții unității sanitare au apreciat ca fiind suficiente medicamentele alocate, precizând însă că au existat și sincope referitoare la confirmarea plății. S-a menționat, **de asemenea că nu există decât 3 agenți de pază care își desfășoară activitatea la acces poartă, magazii, paza pe secții realizându-se exclusiv cu infirmieri.** Pentru asigurarea pazei, s-a solicitat achiziționarea unui sistem de monitorizare video pentru securitatea personalului. Precizăm că, **la nivelul unității nu existau norme pentru gestionarea incidentelor, de natură a reglementa procedurile aplicabile în astfel de situații.**

Cu ocazia vizitării secțiilor amplasate în pavilioane, s-au constatat următoarele:

Unitatea era organizată în pavilioane, iar în **curtea spitalului nu existau însemne pentru orientarea vizitatorilor.** În curte nu s-a observat existența unor spații izolate și protejate, unde puteau fi scoși la plimbare pacienții cu probleme deosebite.

Nu existau criterii de separare pe secții a pacienților internați voluntar sau nevoluntar. Deși reprezentanții unității sanitare au precizat că există saloane diferite, cu ocazia vizitei nu s-a observat o separare pe saloane a pacienților internați nevoluntar.

Saloanele erau suficient de curate, dar **mobilierul era insuficient și învechit**. Unele pavilioane intraseră în procesul de renovare, iar pentru celelalte urmau a se obține fonduri pentru renovare.

La secția în cadrul căreia funcționa compartimentul de geriatrie, unele paciente se aflau în sala de mese, unde se uitau la televizor, deoarece secția nu dispunea de un spațiu special amenajat pentru petrecerea timpului liber.

Conform observațiilor medicului care a participat la vizită, pacienții internați, în special cei cu afecțiuni cronice erau spitalizați pe o perioadă lungă de timp. **În general, era vorba de cazuri mai mult sociale, persoane cu vârstă înaintată, cu afecțiuni psihice și alte afecțiuni cronice asociate, care din motive financiare sau de natură socială erau internate pe termen lung.** Spre exemplu, o pacientă cu domiciliul în sectorul 1 București, diagnosticată cu demență nespecificată avea internări repetate pe o perioadă lungă de timp.

Pentru activități de ergoterapie exista un club, **însă acesta era încuiat**, deși programul era de la 8 la 15. Clubul era dotat cu bibliotecă, sistem audio pentru meloterapie, materiale pentru ergoterapie, lucru manual și pictură și un televizor conectat la rețeaua de televiziune prin cablu, **care însă era nefuncțională**. Activitățile se desfășurau pe grupuri de diagnostic, funcție de patologiile majore. **Nu exista o procedură clară privind modul în care erau selectate persoanele care urmau a participa la activități**, însă psihologul a precizat că solicita secțiilor trimiterea pacienților cărora starea de sănătate le permitea să participe la activitățile organizate.

La Secția 2 din Pavilionul „Castel”, existau 2 Saloane, întunecoase, cu noptiere și lipsite de alt mobilier, cu 20 paturi, respectiv 19 paturi. Exista o singură cameră cu un singur pat, în care era cazată o pacientă, care urma a fi transferată la un spital de maximă siguranță.

În secție existau 3 wc-uri, dintre care unul era pentru folosința pacienților, altul era închis, fiind folosit de cadre, iar cel de-al treilea era închis fără un motiv clar. La un grup sanitar, **bateria de la chiuvetă era defectă**. **La unele grupuri sanitare din cadrul secțiilor nu existau produse de igienă: săpun, hârtie igienică, prosoape.**

Cu ocazia vizitării sălii de mese s-a constatat existența insectelor dăunătoare, deși conform cadrelor unității ultima dezinsecție fusese efectuată cu aproximativ o lună jumătate înainte de efectuarea vizitei. Masa se servea pe serii, pe saloane. Meniu zilei era: dimineața:

ceai, brânză și brânză topită; la prânz: ciorbă, ficăței de pui și piure de cartofi, iar pentru regimurile speciale: rasol de pui; seara tocăniță de legume. În ziua respectivă, meniul nu cuprindea dulciuri și nici fructe.

Exista bucătărie și magazie de alimente, mâncarea era preparată în condiții igienico-sanitare corespunzătoare, respectând standardele calorice.

Față de cele expuse, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) și art. 29¹⁵ din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

conducerii Spitalului de Psihiatrie „Eftimie Diamandescu” Bălăceanca să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

- acordarea de către Consiliul Județean Ilfov a suportului financiar în vederea renovării pavilioanelor și efectuării reparațiilor la instalațiile sanitare;
- scoaterea la concurs a posturilor vacante de medici specialiști, asistenți medicali, infirmieri, îngrijitori;
- monitorizarea cazurilor pacienților cu afecțiuni cronice care sunt internați pe perioade lungi de timp, fapt ce ar determina deprecierea calității serviciilor medicale spitalicești existând riscul ca această unitate să se transforme într-o instituție cu profil medico-social;
- acordarea unei atenții sporite serviciilor de terapie psihologică, individuală sau de grup, pentru a mări șansele de recuperare a pacienților, precum și implicarea constantă a acestora în activitățile organizate în cadrul clubului spitalului și stabilirea unei proceduri clare privind modul de selecție a persoanelor care participă la activități;

- elaborarea normelor interne pentru gestionarea incidentelor, de natură a reglementa procedurile aplicabile în astfel de situații;
- stabilirea unor criterii de separare pe secții a pacienților internați voluntar de cei internați nevoluntar;
- amenajarea saloanelor cu mobilier adecvat, dotarea grupurilor sanitare cu produsele igienico-sanitare necesare: săpun, hârtie igienică, prosoape și crearea unui mediu terapeutic pozitiv prin decorarea camerelor și a spațiilor de recreere;
- efectuarea dezinfecțiilor care se impun în locurile de cazare;
- amenajarea parcului spitalului pentru orientarea pacienților și a vizitatorilor, și a unui spațiu de plimbare pentru pacienții cu probleme deosebite.

București, 8 septembrie 2015